

PM
2016-05-03 Ärendenr:
NV-00427-16

Konsekvensutredning för revidering av Naturvårdsverkets föreskrifter om kontroll av luftkvalitet

Innehåll

1.	Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå	3
1.1.	Luftföroreningars påverkan på hälsa och miljö.....	3
1.2.	Genomförande av kommissionsdirektiv.....	3
1.3.	Av kommissionen identifierade brister i det svenska genomförandet ...	4
1.4.	Underlag för rapportering.....	4
1.4.1.	Rapportering	4
1.4.2.	Objektiv skattning	5
1.5.	Allmän översyn	5
2.	Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd	5
3.	Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen	6
4.	Uppgifter om vilka som berörs av regleringen	6
5.	Beskrivning av effekter och kostnader för kommuner eller landsting	7
5.1.	Mätstationer för kontroll av luftkvalitet i närheten av punktkällor (12 §) samt placering av mätstationer vid industrikällor (22 § p 5-6) samt i landsbygdsmiljö (22 § p 7).....	7
5.1.1.	Effekter	7
5.1.2.	Kostnader	8
5.2.	Objektiv skattning (30-33 §§)	8
5.2.1.	Effekter	8

5.2.2.	Kostnader	9
5.3.	Rapportering (40-43 §§).....	10
5.3.1.	Effekter	10
5.3.2.	Kostnader	12
5.4.	Provtagning och analys av metaller.....	13
5.4.1.	Effekter	13
5.4.2.	Kostnader	13
5.5.	Nya referensmetoder samt övergångsbestämmelser	14
5.5.1.	Effekter	14
5.5.2.	Kostnader	14
5.6.	Övriga ändringar av betydelse.....	14
6.	Beskrivning av effekter för företag.....	16
6.1.	Beskrivning av effekter för företag, antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen	16
6.2.	Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens kostnader	17
6.3.	Beskrivning av vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen.....	18
6.4.	Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen	18
6.5.	Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen	18
6.6.	Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning	18
7.	Sammanfattning av förväntade effekter och kostnader för kommuner och företag	18
8.	Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser	20
8.1.	Tidpunkt för ikraftträdande	20
8.2.	Informationsinsatser	20
9.	Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på	21
10.	Samråd	21
10.1.	Tekniska regler etc.....	21
10.2.	Remiss.....	21
11.	Kontaktperson	21

1. Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

1.1. Luftföroreningars påverkan på hälsa och miljö

Luftföroreningar påverkar både människors hälsa och miljön. De kan göra människor sjuka och förkorta den förväntade livslängden. De bidrar även till växtskador, korrosion, nedsmutsning, övergödning, försurning och klimatförändringar.

Många olika aktiviteter i samhället bidrar till att luftföroreningar uppstår, bl.a. förbränning samt processutsläpp från industrier. Trafiken orsakar utsläpp av förbränningsgaser och partiklar. Partiklarna uppstår bl.a. vid förslitning av bromsar och hjul samt genom att dubbdäck sliter på vägbanan.

De vanligaste luftföroreningarna består av partiklar, kväveoxider och marknära ozon. Andra viktiga luftföroreningar är kolväten, t.ex. bensen och polycykliska aromatiska kolväten (PAH), samt svaveldioxid, kolmonoxid och tungmetaller.

Luftföroreningar kan orsaka problem för människors hälsa lokalt när höga halter uppstår inom ett tätt befolkat område. Föroreningarna kan även transporteras över långa avstånd för att sedan deponeras till mark och vatten med nederbörden samt bland annat orsaka försurning och övergödning. Föroreningar kan även bildas genom omvandling i luften som t.ex. ozon och långväga transporterade partiklar.

Internationella konventioner och regelverk på EU-nivå har tagits fram för att motverka skador från luftföroreningar. Bestämmelserna har genomförts på nationell, regional och lokal nivå i berörda länder. I Sverige ansvarar kommunerna och Naturvårdsverket för att kontrollera att halterna av luftföroreningar inte överskrider gällande gräns- och målvärden samt för att informera allmänheten om luftföroreningar.

1.2. Genomförande av kommissionsdirektiv

Luftkvaliteten i tätorter regleras sedan 1999 i Sverige genom systemet med miljökvalitetsnormer, idag huvudsakligen genom luftkvalitetsförordningen (2010:477) och Naturvårdsverkets föreskrifter om kontroll av luftkvalitet (NFS 2013:11). Merparten av regelverket baseras på bestämmelserna i EU:s luftkvalitetsdirektiv och direktiv om metaller och PAH samt två kompletterande regleringar:

- Europaparlamentets och Rådets direktiv om luftkvalitet och renare luft i Europa (dir 2008/50/EG)
- Europaparlamentets och Rådets direktiv om arsenik, kadmium, kvicksilver, nickel och polycykliska aromatiska kolväten i luften (dir 2004/107/EGU)
- Europeiska kommissionens genomförandebeslut om fastställande av regler för Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/107/EG och 2008/50/EG vad gäller ömsesidigt utbyte av information och rapportering av luftkvaliteten (beslut 2011/850/EU)

- Europeiska kommissionens direktiv om ändring av flera bilagor till Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/107/EG och 2008/50/EG om fastställande av regler för referensmetoder, datavalidering och placering av provtagningspunkter för utvärdering av luftkvaliteten (dir [EU] 2015/1480)

Luftkvalitetsförordningen och Naturvårdsverkets föreskrifter om kontroll av luftkvalitet har reviderats ett flertal gånger sedan 1999, främst till följd av ändringar i EU-lagstiftningen. Föreliggande revidering av föreskrifterna föranleds av det nya kommissionsdirektivet (EU) 2015/1480, vilket ska vara genomfört senast den 31 december 2016 i medlemsstaternas lagstiftning. Direktivet innebär förändringar i de bilagor som hör till de två respektive huvuddirektiven (dir 2008/50/EG, dir 2004/107/EG).

Huvudsakliga ändringar: 20 § samt Bilagorna 1, 2, 4 och 5

1.3. Av kommissionen identifierade brister i det svenska genomförandet

Kommissionen har under det senaste året gjort en närmare granskning av medlemstaternas genomförande av EU-lagstiftningen. I EU pilot-begäran 6217/14/ENVI har kommissionen tillskrivit regeringen och pekat på ett antal bestämmelser i direktiven som man anser vara bristfälligt genomförda i den svenska lagstiftningen. Dokumentet har kommunicerats mellan Miljö- och energidepartementet och Naturvårdsverket och vi har nu för avsikt att komplettera föreskrifterna med nödvändiga bestämmelser.

Huvudsakliga ändringar: 12 och 22 §§ samt Bilaga 5

1.4. Underlag för rapportering

1.4.1. Rapportering

Sverige ska enligt kommissionens genomförandebeslut 2011/850/EU om rapportering och ömsesidigt utbyte av information rapportera till EU de data som tagits fram inom ramen för den nationella övervakningen samt den kontroll av luftkvalitet som sker i kommuner. En viktig del av dessa data är s.k. realtidsdata, som visar den aktuella luftkvaliteten vid mätstationerna. För att Sverige ska kunna rapportera en lämplig datamängd till EU som visar en relevant bild av den aktuella luftkvaliteten i Sverige behöver Naturvårdsverket få in resultaten av kommunernas mätningar i realtid.

Utöver rapportering till EU är det även viktigt att realtidsdata presenteras för allmänheten i Sverige. Kommunerna har redan idag krav på sig att informera om luftkvaliteten (bl.a. halterna och information om eventuella överskridanden) med en uppdateringsfrekvens på, om möjligt, en (1) timme för vissa föroreningar. Detta görs idag av ett antal kommuner, men saknas också i vissa kommuner. Ett krav på rapportering av realtidsdata från kontinuerliga mätningar till Naturvårdsverket betyder att denna information kan presenteras på ett samlat ställe i Sverige på Naturvårdsverkets webbplats. Data kommer även att

tillgängliggöras på ett harmoniserat och standardiserat format. På detta sätt kan data också nyttjas för andra användningar och applikationer.

Kommunerna har redan idag krav på sig att informera om luftkvaliteten med en uppdateringsfrekvens på om möjligt en (1) timme för vissa föroreningar.

Ytterligare ett viktigt krav på rapportering till EU är rapportering av preliminära utvärderingsstrategier. Sverige behöver årligen rapportera preliminärt vilka mätstationer och eventuella andra utvärderingsmetoder som kommer att användas för att kontrollera luftkvaliteten under det kommande året. För att Naturvårdsverket ska kunna genomföra denna rapportering senast den 31 december varje år, behöver vi få in preliminära kontrollstrategier från kommunerna ett par månader innan denna deadline.

Huvudsakliga ändringar: 40 och 41 §§

1.4.2. Objektiv skattning

För kommuner med låga föroreningshalter är minimikravet i luftkvalitetsförordningen (2010:477) att genomföra en objektiv skattning. Genom den möjlighet som ges att samverka, kan dock en situation uppstå där det i ett samverkansområde finns ett flertal mätstationer koncentrerade till centralorten, medan övriga kommuner mer eller mindre saknar information om luftkvaliteten. För att säkra upp mot förordningens krav på att varje kommun ska ha kännedom om sin luftkvalitet, föreslår vi därför ett förtydligande krav om att kommuner som ingår i ett samverkansområde men som inte omfattas av kontinuerliga mätningar, indikativa mätningar eller modellberäkningar, ska kontrollera luftkvaliteten genom objektiv skattning.

Huvudsakliga ändringar: 31 §

1.5. Allmän översyn

I samband med att föreskrifterna revideras av ovan angivna formella skäl, ser vi även behov av att göra en allmän översyn av de ingående bestämmelserna med avseende på tydlighet, rimlighet etc.

2. Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Sveriges medlemskap i EU kräver att vi genomför den lagstiftning som EU fattar beslut om. Det är därför inget alternativ att inte revidera föreskrifterna beträffande de delar som krävs enligt det nya kommissionsdirektivet samt de brister som kommissionen identifierat vid granskning av det svenska genomförandet av EU-lagstiftningen.

Andra effekter som kan bli aktuella om föreskrifterna inte revideras, är att de otydligheter som finns idag kvarstår och att vi inte utvecklar systemet för rapportering och tillgängliggörande av luftkvalitetsdata samt information i

Sverige. Detta kan få negativa konsekvenser på kvaliteten och fullständigheten av data och information om luftkvaliteten i Sverige.

Ett mer genomgripande alternativ till den föreslagna regleringen skulle handla om att genomföra det på en helt annan nivå. I Sverige har EU:s luftlagstiftning genomförts på en decentraliserad nivå i och med att kommunerna ansvarar för större delen av kontrollen av luftkvaliteten. Naturvårdsverket har dock i ett tidigare sammanhang föreslagit andra möjliga alternativ, t.ex. att ansvaret istället skulle ligga på den nationella eller regionala nivån. I samband med att luftkvalitetsdirektiven ses över under de närmaste åren skulle man kunna se över det svenska genomförandet och utreda om ett mer centraliserat system skulle vara mer effektivt. Med de mindre ändringar som krävs i nuläget, bedöms det dock inte vara relevant.

De bestämmelser om godkännande av mätinstrument som ingår i 7 och 19-20§§, dvs. artikel 3b i luftkvalitetsdirektivet, skulle med fördel kunna genomföras i luftkvalitetsförordningen istället för i föreskrifterna, eftersom de rör både kommunernas kontroll av miljökvalitetsnormerna och den nationella luftövervakningen. Möjligheterna till en sådan lösning kommer att utredas vid nästa revidering av förordningen.

3. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Ingen av de föreslagna bestämmelserna bedöms gå utöver de skyldigheter som följer av Sveriges medlemskap i EU. De krav som ställs på Sverige ska tillämpas för de sex rapporteringszonerna SW1-6 (se <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Luft/Luftovervakning/Zonindelning/>). Systemet med miljökvalitetsnormer är dock genomfört på kommunnivå, vilket innebär att en del information måste inhämtas från kommunerna tidigare än vad direktivet kräver från Sverige som medlemstat. Detta gäller exempelvis det nya kravet på rapportering av en preliminär kontrollstrategi i oktober, där Naturvårdsverket behöver få in preliminära kontrollstrategier från kommunerna årligen redan i oktober för att kunna rapportera en nationell utvärderingsstrategi i december till EU.

4. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Bestämmelserna i luftkvalitetsförordningen (SFS 2010:477) och Naturvårdsverkets föreskrifter om kontroll av luftkvalitet (NFS 2013:11) riktar sig främst till kommunerna och i begränsad omfattning till länsstyrelserna samt tillverkare och leverantörer av mätutrustning.

De förändringar som föreslagits i föreskrifterna berör länsstyrelserna i enstaka fall genom 43 § (dock ingen egentlig ändring, utan ett förtydligande) och Bilaga 7 (förtydligande av kraven) samt tillverkare och leverantörer av mätinstrument genom 20 §.

Övriga ändringar berör kommunerna eller de samverkansområden inom vilka kontrollen i flera fall organiseras.

5. Beskrivning av effekter och kostnader för kommuner eller landsting

Nedan redovisas effekter samt kostnadsmässiga konsekvenser av en del av de bestämmelser som lagts till eller justerats i de nya föreskrifterna. Föreskrifterna har inga effekter för landstingen. Flertalet ändringar innebär inga kostnader.

5.1. Mätstationer för kontroll av luftkvalitet i närheten av punktkällor (12 §) samt placering av mätstationer vid industrikällor (22 § p 5-6) samt i landsbygdsmiljö (22 § p 7)

5.1.1. Effekter

EU-kommissionen har påpekat att dessa bestämmelser inte har genomförts i svensk lagstiftning. De behöver därför genomföras i föreskrifterna om kontroll av luftkvalitet.

Kommunerna har krav på sig att kontrollera luftkvalitet i sin kommun och framförallt i de områden som har högst exponering. Detta utesluter inte områden i närheten av punkt- och industrikällor samt landsbygdsmiljö. Krav på utvärdering av luftkvaliteten i dessa miljöer gäller därför egentligen redan idag. Förslagen till komplettering av kraven i 12 § och 22 § syftar till att specificera hur kontinuerliga mätningar i sådana miljöer ska ske, när det bedöms att mätningar behövs för att uppfylla krav på kontroll. De föreslagna kraven motsvarar de relevanta bestämmelserna i luftkvalitetsdirektivet (2008/50/EG) som ska vara genomförda i svensk lagstiftning.

Utifrån resultat från hittills genomförda mätningar bedöms det osannolikt att kontinuerliga mätningar i industrimiljöer eller i närheten av andra punktkällor kommer att behövas i Sverige. Detta eftersom halter som överstiger de nedre utvärderingströsklarna i dessa miljöer hittills inte har identifierats i de inrapporterade mätningarna.

Om behovet av att kontrollera luftkvaliteten i någon av dessa miljöer dock skulle identifieras, skulle det högst sannolikt räcka med en mätstation för att mäta den relevanta föroreningen samt en kompletterande modellberäkning. Denna bedömning grundas på Naturvårdsverkets tolkning av kommissionens vägledningsdokument om utvärdering enligt luftkvalitetsdirektiven.

Vid kontroll av luftkvalitet i närheten av punkt- och industrikällor kan underlag från verksamhetsutövares egenkontroll även vara användbart.

Kontroll av luftkvalitet i landsbygdsmiljö skulle kunna komma att bli aktuellt i områden med intensiv vedeldning. Vi bedömer dock att det nya kravet inte kommer att ha någon betydande effekt på kommunerna, eftersom det bara handlar om placeringen av mätstationer, dvs. att de (om möjligt, samt om

mätningar behövs) placeras på minst fem kilometers avstånd från tätbebyggelse eller industrianläggning.

5.1.2. *Kostnader*

Sannolikt innebär dessa krav inga utökade kostnader för kommunerna jämfört med dagens krav.

Om en kommun dock skulle konstatera att den högsta exponeringen för en eller flera luftföroreningar inom kommunen finns i en industrimiljö eller i närheten av en annan punktkälla, och att halterna är så pass höga att kontinuerliga mätningar behövs, skulle kraven kunna innebära ökade kostnader. Detta eftersom krav på kontroll i sådana miljöer nu specificeras tydligare och kan innebära behov av nya mätstationer som uppfyller de krav som ställs i luftkvalitetsdirektivet, samt en modellberäkning. Den årliga kostnaden för en kontinuerlig mätning uppskattas till 100 000-400 000 kr per år. Den relativt stora variationen i uppskattade kostnader beror på att olika föroreningar har olika krav på tidstäckning för kontinuerliga mätningar (t.ex. 33 % för bens(a)pyren och 100 % för partiklar PM₁₀ och PM_{2,5}). Kostnaderna kan också variera beroende på vilken mätmetod som används. Kostnaden för att utföra en modellberäkning kan också variera avsevärt beroende på omfattning och komplexitet, men uppskattas till 10 000-80 000 kr. Vår bedömning är dock att det inte är sannolikt att sådana mätningar eller modelleringar kommer att behövas i Sverige, utan att halterna i närheten till industri- och punktkällor är så pass låga att det räcker med att tillämpa objektiv skattning.

När det gäller kontroll av luftkvalitet i närheten till punkt- och industrikällor finns även möjlighet att minska kostnaderna i de fall där mätningar kan utföras i samband med krav på verksamhetsutövers egenkontroll. Det finns redan idag exempel på samarbete mellan kommuner och Trafikverket som verksamhetsutövare för statliga vägar. I vissa fall har Trafikverket själv finansierat mätningar längs med sina vägar som underlag för sin egenkontroll. I andra fall är de med och delfinansierar regionala luftvårdsförbunds kontroll av luftkvalitet och miljö kvalitetsnormer.

Kravet på placering av mätstationer i landsbygdsmiljöer bedöms inte innebära några ytterligare kostnader för kommunerna.

5.2. *Objektiv skattning (30-33 §§)*

Sedan tidigare finns rubrikindelade bestämmelser för mätning respektive modellering. I direktivet och förordningen ingår även objektiv skattning som en viktig metod i utvärderingen av luftkvaliteten. Från att tidigare ha varit integrerat i andra bestämmelser i föreskrifterna, har vi nu lyft fram bestämmelserna om objektiv skattning till ett särskilt avsnitt som visar i vilka situationer det kan eller bör användas som utvärderingsmetod.

5.2.1. *Effekter*

Avsikten med att lyfta fram objektiv skattning i ett eget avsnitt har huvudsakligen varit att visa på betydelsen av att alla kommuner har kännedom

om sin luftkvalitet i enlighet med 26 § luftkvalitetsförordningen. Objektiv skattning är det lägsta kravet som ställs. Många kommuner saknar idag kunskap om och insikt i hur luftkvalitetssituationen är i den egna kommunen. Man förmodar sannolikt i många fall att man har god luftkvalitet p.g.a. att trafikflödet är lågt genom t.ex. kommunens centralort. Det kan dock i flera fall finnas annan verksamhet som påverkar luftkvaliteten, t.ex. småskalig vedeldning.

Objektiv skattning kan både användas som komplement till mätningar och som enskild utvärderingsmetod, t.ex. i kommuner med relativt låga halter (<NUT) eller i kommuner med färre än 10 000 invånare om halterna är <MKN. Dessa bestämmelser finns sedan tidigare. En ny bestämmelse är dock 31 § genom vilken kommuner som ingår i ett samverkansområde, men inte omfattas av kontinuerliga mätningar, indikativa mätningar eller modellberäkningar, ska kontrollera luftkvaliteten genom objektiv skattning. Behovet av bestämmelsen har främst uppstått som en följd av att det i samverkansområdena till ytan sett ofta finns ett mycket litet antal mätstationer, och att dessa ofta placeras i samverkansområdets största ort. Behovet av att utvärdera luftkvaliteten i övriga delar av samverkansområdet än dem som täcks av de fasta, kontinuerliga mätningarna är tydligt eftersom alla kommuner ska ha kännedom och tillhandahålla information om sin luftkvalitet. Kravet på objektiv skattning gäller därmed alla kommuner i samverkansområden om ingen annan kontroll sker.

Eftersom alla kommuner enligt 26 § luftkvalitetsförordningen ska ha kunskap om sin luftkvalitet, innebär detta inget ytterligare krav jämfört med vad förordningen kräver idag. I och med att kommuner får samverka, har de dock hittills enbart behövt ha ett visst antal mätstationer i samverkansområdet. Ofta har ett stort antal kommuner inte haft några kontinuerliga mätningar eller modellberäkningar alls. Om alla dessa kommuner hade kontrollerat på egen hand hade de åtminstone behövt utföra en objektiv skattning, men troligen betydligt mer intensiv kontroll. Att komplettera de mätningar som görs i ett samverkansområde med objektiv skattning i kommuner där mätningar eller modellering saknas, bedömer vi som en nödvändighet för att på ett bra sätt motsvara de krav som ställs i förordningen. I 49 § luftkvalitetsförordningen anges att Naturvårdsverket får utforma föreskrifterna på det sätt som behövs med hänsyn till att kommunerna samverkar om kontrollen. I Naturvårdsverkets handbok *Luftguiden* anges sedan 2014 att i de kommuner och områden som saknar mätplatser bör luftkvaliteten kartläggas genom modellberäkning eller objektiv skattning. Kommuner som aldrig har gjort en objektiv skattning, mätning eller modellering ska först göra en inledande kartläggning. Metodiken motsvarar den för objektiv skattning.

Ansvar för att göra den objektiva skattningen ligger på kommunen i fråga. I vissa fall kan det dock eventuellt underlätta om, eller vara lämpligare att, samverkansområdet gör bedömningarna.

5.2.2. Kostnader

Kostnaden för att göra en objektiv skattning (eller en inledande kartläggning) för en liten eller medelstor kommun (<100 000 invånare) bedöms uppgå till två arbetsdagar under det första året och därefter till en arbetsdag per år för att

uppdatera skattningen. För större kommuner kan tidsåtgången uppskattas till det dubbla. Ambitionsnivån kan varieras utifrån kommunens resurser.

Om mer detaljerade kartläggningar behövs för att undersöka eventuella förhöjda halter i kommunen kan ytterligare insatser behövas. Kostnaderna för de extra insatserna kan variera beroende på omfattningen av problemet (t.ex. geografiskt område och antal föroreningar som berörs) och de utvärderingsmetoder som tillämpas (t.ex. enklare mätningar eller beräkningar, indikativa mätningar osv.) men uppskattas uppgå till högst 100 000 kr. I de flesta fall blir kostnaden dock troligtvis betydligt lägre, särskilt med tanke på att de större kommunerna som sannolikt har de mest komplexa förutsättningar för luftkvaliteten redan har utrett luftkvaliteten i kommunen i detalj och har etablerade kontrollstrategier.

5.3. Rapportering (40-43 §§)

När det gäller rapportering har föreskrifterna kompletterats med ett antal nya bestämmelser: rapportering av realtidsdata, kontrollstrategi och nyinrättade mätstationer.

5.3.1. Effekter

40 § Realtidsdata för kontinuerliga mätningar ska rapporteras till Naturvårdsverkets datavärd.

Enligt nuvarande föreskrifter får [nära]realtidsdata rapporteras till Europeiska kommissionen. Denna bestämmelse har varit lite svårtolkad, men utformades på detta sätt på grund av att vi i Sverige saknade ett nationellt system för att samla in och leverera realtidsdata. Vi har nu valt att omformulera den till att realtidsdata för kontinuerliga mätningar ska rapporteras till Naturvårdsverket. Om man ser till föreskrifterna är det en skärpning jämfört med nuvarande regler. Det innebär dock ingen skärpning om man ser till EU:s krav. Enligt dessa ska realtidsdata för ett urval av stationer rapporteras till EU. Vi har nu föreslagit att med ”ett urval” avses de mätstationer där kontinuerliga mätningar sker (med direktvisande instrument). Detta är i linje med avsikten med kravet från EU och även de krav på information om luftkvalitet som ställs i 38 § luftkvalitetsförordningen.

Under de senaste åren har data rapporterats på frivillig basis från ett antal stationer i storstäderna. Under tiden har Naturvårdsverket utvecklat ett nationellt system för att samla in och tillgängliggöra realtidsdata. Systemet innebär att realtidsdata levereras från mätstationerna till Naturvårdsverkets datavärd en gång per timme. Därefter lagras data för tillgängliggörande via en standardiserad webbtjänst som kallas för en ”Sensor Observation Service”. Därifrån rapporteras sedan data till EEA (se <http://maps.eea.europa.eu/hub/AirQuality/>). Data publiceras också för allmänheten och andra berörda genom en samlad presentation på Naturvårdsverkets webbplats (<http://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Klimat-och-luft/Statistik-om-luft/Luftkvaliteten-i-realtid/>). Ett tiotal tätortsstationer är i dagsläget

uppkopplade i systemet för realtidsrapportering och vi arbetar kontinuerligt för att fler kommuner ska koppla upp sig.

Publicering av realtidsdata innebär att data tillgängliggörs innan den är kvalitetsgranskad. Det finns en risk med detta i och med att data ibland kan vara felaktiga. Samtidigt är detta en styrka då data, även om den inte är kvalitetsgranskad, kan användas bl.a. för att ge en indikation om aktuell luftkvalitet och för att förbättra luftkvalitetsprognoser. Detta är viktig information för allmänheten, både för att skydda känsliga grupper, men också för att påverka beteende. Data kan också användas för att beräkna preliminär statistik som ger en indikation om hur luftkvaliteten har varit under innevarande år och sannolikheten att miljökvalitetsnormerna kommer att överskridas. Naturvårdsverket arbetar mycket med öppna data och detta är en del i den strävan. På Naturvårdsverkets webbplats kompletteras realtidsdiagrammen av ett trettiotal diagram med kvalitetssäkrade data:
www.naturvardsverket.se/luftenisverige.

Ytterligare en fördel med att leverera realtidsdata från kommunernas kontinuerliga stationer till Naturvårdsverkets datavärd är att det sedan tillhandahålls samlat för Sverige i ett gemensamt format och på en gemensam presentation på Naturvårdsverkets webbsidor. Detta innebär att de kommuner som ansluter sig inte behöver hålla eget system för visning av realtidsdata och preliminär statistik för att uppfylla de krav på information som ställs i 38 § luftkvalitetsförordningen, utan kan hänvisa till andra sidor (t.ex. EEA och Naturvårdsverket). Det innebär också att data tillgängliggörs för användning av andra applikationer (t.ex. <https://atmosphere.copernicus.eu/>, aqicn.org/map/ och plumelabs.com) utan att kommunerna själva behöver sätta upp egna överföringar.

41 § En preliminär kontrollstrategi för närmast följande kalenderår ska redovisas årligen senast den 31 oktober till Naturvårdsverkets datavärd.
--

En ny bestämmelse är att kommunerna ska redovisa en preliminär kontrollstrategi till Naturvårdsverket årligen senast den 31 oktober. Motivet är att Sverige årligen den 31 december behöver rapportera en preliminär nationell utvärderingsstrategi enligt EU:s luftkvalitetsdirektiv. I denna ska det framgå från vilka mätstationer data kommer att skickas för kommande kalenderår. Utan den föreslagna bestämmelsen kommer det att vara mycket svårt för Sverige att rapportera en preliminär nationell utvärderingsstrategi. Vi är medvetna om att den 31 oktober kan vara mitt i planeringsskedet för kommunerna och att de därför ännu inte har bestämt vilka stationer som ska startas eller drivas vidare. Vår förhoppning är dock att genomförandet av bestämmelsen kan komma att få till följd att planeringsprocessen för luftkvalitetskontrollen tidigareläggs något inom kommunerna. Eftersom mätningar ska ske kalenderårsvis med start i januari, måste kontrollen även av detta skäl planeras i god tid.

42 § Uppgifter om nyinrättad mätstation ska rapporteras till Naturvårdsverkets datavärd.

Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten håller på att utveckla ett gemensamt nationellt stationsregister för miljöövervakningen. I dagsläget hanterar de olika datavärdarna alla metadata för stationerna och det har lett till en rad olika problem, t.ex. med dubletter (stationer som får samma nationella stations-ID), stationer som byter namn, förväxlas eller hamna fel, osv. Hantering av sådana fel kostar onödigt mycket tid och pengar och skapar osäkerhet, särskilt för slutanvändaren.

Syftet med att utveckla ett gemensamt stationsregister är att få ett verktyg för att skapa och förvalta den mest väsentliga information (dvs. metadata) om alla miljöövervakningsstationer i Sverige på ett gemensamt sätt. För att vi ska få uppgifter till stationsregistret, men även information att använda inom ramen för rapporteringen av luftdata till EU (t.ex. rapportering av realtidsdata och en preliminär nationell utvärderingsstrategi), har en ny bestämmelse om rapportering av uppgifter om nyinrättade mätstationer föreslagits i föreskrifterna.

Information om nyinrättade mätstationer behöver registreras för att datavärden ska kunna bedöma om en ny metadataprofil (inklusive stations-ID) behöver skapas i stationsregistret eller om det finns befintliga stationer som bör användas för registrering av provtagningen. Detta kommer att underlätta den årliga rapporteringen till datavärden, men är särskilt viktigt i de fall där realtidsdata från stationen ska rapporteras, eftersom ett unikt stations-ID krävs för detta.

5.3.2. *Kostnader*

40 § Realtidsdata för kontinuerliga mätningar ska rapporteras till Naturvårdsverkets datavärd.

Enligt de bestämmelser som finns i luftkvalitetsförordningen om att informera allmänheten behöver kommunerna redan idag ha ett system för att kunna skicka data automatiskt från mätinstrument till kommunernas (eller sina konsulters) datorservrar. Det nya kravet innebär att en överföring till den nationella tjänsten för rapportering också behöver sättas upp. Överföring behöver ske i ett särskilt format som tillhandahålls av Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket har arbetat med de olika mätkonsultföretagen i Sverige för att skapa möjligheten till rapportering av realtidsdata för sina kunder. Detta arbete kommer att avslutas under de kommande månaderna. Det bör därför inte innebära några större svårigheter eller kostnader för kommunerna med kontinuerliga mätningar att koppla upp sig till den nationella tjänsten för rapportering av realtidsdata.

Enligt en kartläggning som gjordes år 2014, bör data från alla kommuner i Sverige med kontinuerliga mätningar kunna levereras genom de tjänster och produkter som kommer tillhandahållas av mätkonsulterna. Om det dock skulle

finnas kommuner som inte kan använda sig av dessa tjänster och produkter kan kostnaden för att ansluta sig till systemet uppgå till ca 20 000 kr.

41 § En preliminär kontrollstrategi för närmast följande kalenderår ska redovisas årligen senast den 31 oktober till Naturvårdsverkets datavärd.

Bestämmelsen bedöms inte innebära några ytterligare kostnader, eftersom kravet på att ta fram och rapportera en kontrollstrategi redan finns i 3-4 §§ samt Bilaga 6. Den enda skillnaden avser att även en preliminär kontrollstrategi ska rapporteras samt tidpunkten för denna.

42 § Uppgifter om nyinrättad mätstation ska rapporteras till Naturvårdsverkets datavärd.

Vi bedömer att kostnaderna för rapportering av en nyinrättad mätstation är ytterst marginella för en kommun, eftersom motsvarande uppgifter ändå ska tas fram till kontrollstrategin och till den årliga rapporteringen av mätdata och metadata. Exakt i vilket format rapporteringen ska ske, kommer att förtydligas i kommande vägledning.

5.4. Provtagning och analys av metaller

5.4.1. Effekter

Fotnoterna i Bilaga 1 har tagits bort och utgör nu istället en löpande text indelad under rubriker. Motivet har varit att förtydliga. Bilagan innehåller en del tillägg med anledning av det nya kommissionsdirektivet, bl.a. möjligheterna att tillämpa veckoprovtagning för arsenik, kadmium och nickel istället för den tidigare rekommenderade dygnsprovtagningen. Bestämmelsen har dock inte tidigare funnits med i föreskrifterna, varför den både innebär en lättnad och ett förtydligande.

För arsenik, kadmium och nickel är det nu även uttryckligen tillåtet att analysera delprov av PM10-filter, dvs. att dela ett prov i flera delar och därmed möjliggöra flera analyser. Detta har inte reglerats på något sätt tidigare i direktiven och möjligheten har nu alltså tydliggjorts.

Det har även förtydligats att provtagning av arsenik, kadmium, nickel och bens(a)pyren med lägre tidstäckning än vad som anges i tabellen i Bilaga 1 är tillåten, dock inte lägre än 14 % för kontinuerliga mätningar och 6 % för indikativa mätningar. Detta krav finns sedan tidigare i direktivet om metaller och PAH och tillhör en av de bestämmelser som kommissionen anmärkt på.

5.4.2. Kostnader

Endast ett fåtal kommuner har mätt metaller i tätortsluft och för de flesta är det inget som görs årligen. För det mesta görs det som en engångsinsats på befintliga PM₁₀-filter, antingen med full tidstäckning (kontinuerlig mätning) eller som en kampanjmätning (objektiv skattning eller indikativ mätning).

Samtliga förändringar när det gäller kontrollen av metaller har därför begränsade konsekvenser, inte minst eftersom de nu uttryckligen tillåtna metoderna redan tillämpas, och medför inga ökade kostnader.

5.5. *Nya referensmetoder samt övergångsbestämmelser*

5.5.1. *Effekter*

Referensmetoderna som anges för mätningar i föreskrifterna uppdateras till de senaste versionerna av de relevanta standarderna. De uppdaterade standarderna innebär inga ändringar vad gäller krav på testning av mätinstrument och EU:s expertgrupp för mätfrågor (AQUILA) anser därför att instrument som har testats enligt de äldre standarderna inte behöver testas på nytt enligt de nya standarderna. En övergångsbestämmelse läggs därför in i föreskrifterna om att äldre föreskrifter fortfarande gäller i fråga om beslut om godkännande av mätinstrument. Det innebär att de godkända mätinstrumenten som kommunerna äger eller använder fortsatt kommer att vara godkända och kommer kunna användas på samma villkor som idag (dvs. under de förutsättningar som anges i besluten). Uppdateringen av referensmetoderna kommer därmed inte få någon effekt för kommunerna.

5.5.2. *Kostnader*

Ändringarna innebär inga kostnader för kommunerna.

5.6. *Övriga ändringar av betydelse*

De mest betydande övriga ändringarna redovisas i tabellen:

10 §	Tabellen har tagits bort med anledning av att den blir för komplicerad med alla undantag samt att någon detalj kan riskera att utelämnas.
Ett större antal paragrafer	Ordet mätplats har ersatts med det såväl i dagligt tal som i direktiven mer använda ordet mätstation. Orden har till viss del olika innebörd (mätplats – en geografisk plats för mätning, mätstation – mätplats inkl. mätutrustning)
2 §	Definition av Realtidsdata: Definitionen har ändrats från att gälla nära-realtidsdata till realtidsdata, vilket är en förenkling. Ändringen innebär även ett förtydligande om att det handlar om preliminära data och att de kan tillgängliggöras med omedelbar verkan (dvs. att det handlar om direktvisande instrument).
	Definition av Referenslaboratorium: De två referenslaboratorierna är stödfunktioner och nämns i föreskrifterna. En definition av datavärden finns sedan tidigare, vilket har motiverat att även lägga till en definition av referenslaboratorium.
22 § p 3	Mätstationer i urban bakgrund ska vara representativa för ett större område och väljas så att föroreningsnivån påverkas av det samlade bidraget från alla källor som ligger i vindriktning mot stationen. Föroreningsnivån ska inte heller domineras av en enda källa. Vi bedömer att denna nya paragraf inte kommer att få någon

	konsekvens för kommunerna, eftersom stationerna redan idag är placerade utifrån denna typ av kriterium.
Bilaga 4 punkt 1	Den tidigare regeln i luftkvalitetsdirektivet om att intaget till mätutrustningen inte fick vara högre placerat än 8 meter, har nu tagits bort. Motsvarande justering har nu gjorts även i föreskrifterna. Intaget får nu placeras på en högre nivå än 4 meter (andningszonen) om mätstationen ska representera urban bakgrund. Vid placering över 4 meter ska motivering till detta anges i kontrollstrategin. Det är bl.a. viktigt att visa att vald mätplats ger en bra representation av den allmänna befolkningens exponering. Under förutsättning att de kan visa att placeringen är relevant för mätningarnas syfte, innebär förändringen en lättnad för de kommuner som under de senaste åren behållit sina takplacerade stationer för urban bakgrund, trots det krav på max 8 meter som funnits.
Bilaga 4 punkt 2	”Väggkorsning” har ersatts med ”väggkorsning eller trafikplats som påverkar trafikens flöde”. I dir 2008/50/EG används uttrycket ”major junctions” vilket i det senaste kommissionsdirektivet (EU) 2015/1480 definieras som “...a junction which interrupts the traffic flow and causes different emissions (stop&go) from the rest of the road”. Ändringen återfinns även i Bilaga 6 där avstånd till väggkorsning eller trafikplats ska rapporteras.
Bilaga 5	Bestämmelser om korrigering av mätdata. Dessa har redan tillämpats i enlighet med kommissionens riktlinjer. Kommissionens riktlinjer: http://ec.europa.eu/environment/air/quality/legislation/pdf/finalwgreporten.pdf och http://ec.europa.eu/environment/air/quality/legislation/pdf/equivalence.pdf
Bilaga 6	Förtydligande om att den kontrollstrategi och det kvalitetssäkringsprogram som ska rapporteras ska avse innevarande år. Ny uppgift att rapportera är en årsrapport som redovisar resultat från kontrollen för närmast föregående år. Kravet är dock inte obligatoriskt. Naturvårdsverkets ambition är att dessa rapporter ska kunna tillgängliggöras på samma sätt som mätdata (dvs. via datavärden). Rapporterna kan ge ett viktigt mervärde för användare av data.
	De geografiska koordinaterna ska anges i det nationella koordinatsystemet eller i det lokala koordinatsystem i vilket mätstationen är belägen, istället för i ETRS89, vilket är kravet enligt nuvarande föreskrifter. Detta kommer inte att innebära någon skillnad för kommunerna, eftersom de redan idag har haft möjlighet att genom rapporteringsmallen ange koordinater i någon av de SWEREF 99-varianter som finns. Datavärden har sedan omvandlat koordinaterna till ETRS89 vid EU-rapporteringen.
	Uppgifter om mätstationens representativitet. Förtydligande har gjorts om att uppgifterna ska avse varje uppmätt förorening. Uppgiften är inte obligatorisk att rapportera.
Bilaga 7	Information om genomförda åtgärder (E). Avsnittet har specificerats med uppgifter som ska rapporteras. I praktiken innebär det ingen

	skillnad, eftersom motsvarande specificering redan finns i EU:s webbverktyg för rapporteringen och de kommuner som hittills har rapporterat uppgifter om åtgärdsprogram enligt Bilaga 7 har fått stöd vid rapporteringen av Naturvårdsverket.
--	---

6. Beskrivning av effekter för företag

6.1. *Beskrivning av effekter för företag, antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen*

Tillverkare och leverantörer av mätinstrument för kontroll av luftkvalitet berörs av ändringarna i 20 § om innehåll av ansökan om godkännande. Ändringarna är till följd av nya krav i det nya kommissionsdirektivet (EU) 2015/1480.

De nya kraven tydliggör att redovisningen av metodens överensstämmelse med referensmetoden för relevant förorening ska omfatta detaljerade testrapporter och resultat av genomförda tester. Detta är dock redan en förutsättning för att mätinstrument ska godkännas i Sverige och bör därför inte påverka företagen i sig.

Det specificeras dock närmare i den nya bestämmelsen att testrapporterna ska visa att utrustningen uppfyller alla prestandakrav, även då vissa förhållanden med avseende på miljö och plats som är specifika för Sverige och som eventuellt inte motsvarar de förhållanden för vilka utrustningen redan har provats och typgodkänts i annat land. Detta är relevant framförallt för instrument som mäter partiklar och innebär att sådana instrument måste ha testats i Sverige eller i en miljö som motsvarar svenska förhållanden innan den kan godkännas. Kravet anses vara särskilt motiverat för att säkerställa att instrument inte säljs i Sverige innan de har visats kunna uppfylla de kvalitetskrav som gäller.

De svenska förhållanden som är särskilt viktiga att beakta är vinter-/vårsäsongen då halterna av partiklar kan vara höga. Under denna säsong är det grova partiklar som bidrar mest till uppmätta halter. Det är därför viktigt att testrapporter visar att mätinstrument för partiklar uppfyller alla prestandakrav även i miljöer med en hög andel grova partiklar. Tester i sådana miljöer har ingått i några av de likvärdighetstester som har gjorts i andra EU-medlemsländer och som har legat till grund för ett godkännande i Sverige, men har saknats i andra fall. I de fall där resultat från sådana tester saknas kommer ytterligare tester att behöva göras innan ett mätinstrument kan godkännas i Sverige. I Sverige (och även andra nordiska länder med motsvarande förhållanden) utförs ett antal tester årligen för att löpande kontrollera hittills godkända partikelinstruments likvärdighet med referensmetoden. Det utförs även periodiska ekvivalenstester där ett relativt stort antal instrument testas på samma plats och under samma period. Om ytterligare tester behöver göras i Sverige innan ett beslut om godkännande kan fattas, bör det vara möjligt att samordna med den löpande kontrollen och eventuella likvärdighetstester.

I 20 § p 3 specificeras också att i de fall där testerna har genomförts i en annan medlemsstat inom EU, ska testlaboratoriet vid testets genomförande ha innehaft

relevant ackreditering enligt gällande standard om allmänna kompetenskrav för provnings- och kalibreringslaboratorier. I Referenslaboratoriets rekommendationer om godkännande av mätinstrument, som ligger till grund för Naturvårdsverkets beslut om godkännande, tas redan idag hänsyn till status med ackreditering av testlaboratoriet. Testningen av mätinstrument av ackrediterade testlaboratorier är standardpraxis inom EU för instrumenttillverkare som vill få sina instrument godkända för kontroll av luftkvalitet. Vi bedömer därför att detta krav inte kommer ha betydande konsekvenser för berörda företag. Kravet säkerställer även att ett konsekvent och rättvist system tillämpas för företag vad gäller godkännande av mätinstrument.

Hittills har sju stycken små och medelstora samt mikroföretag fått minst ett mätinstrument godkänt. Det kan tillkomma flera företag, men vår bedömning är att max 10-15 företag i Sverige skulle beröras.

Dessa företag behöver inte skicka in nya ansökningar om godkännanden för mätinstrument som redan har godkänts av Naturvårdsverket. Detta på grund av övergångsbestämmelsen som beskrivs i avsnitt 5.5 ovan. Besluten kommer att gälla även i fortsättningen under de förutsättningar som anges i besluten. Motivet till denna övergångsbestämmelse är att de nya standarderna är likvärdiga med de äldre standarderna när det gäller typtestningsprocessen. Förnyad testning enligt de nya standarderna bedöms därför vara onödig. När det gäller det nya kravet på testning i Sverige (eller miljöer med motsvarande förhållanden) har huvuddelen av de hittills godkända mätinstrumenten redan testats i Sverige vid olika tillfällen. För andra instrument gäller krav på testning i Sverige redan som en del av den löpande kontrollen som krävs för att upprätthålla ett godkännande. Om ett godkänt instrument skulle visa sig inte kunna uppfylla alla prestandakrav i svenska miljöer finns det möjlighet för Naturvårdsverket att dra tillbaka redan tagna beslut om godkännande.

6.2. *Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens kostnader*

De ändringar som eventuellt kan ha betydelse för företagens tidsåtgång och kostnader är kravet att testrapporter även ska visa att ett mätinstrument uppfyller alla prestandakrav i Sverige (eller i miljöer med motsvarande förutsättningar).

Om ytterligare tester av ett mätinstrument skulle behöva genomföras i Sverige bedöms kostnaden uppgå till 80 000-120 000 kr. I dagsläget utför Referenslaboratoriet för tätortsluft (på uppdrag av Naturvårdsverket) ett antal tester per år som en del av den löpande kontrollen som krävs för att upprätthålla ett godkännande för likvärdiga partikelinstrument. Det utförs även mer omfattande likvärdighetstester i Sverige (och andra nordiska länder som har motsvarande förhållanden som Sverige) under vissa år. Den faktiska kostnaden som företaget behöver betala kan därför vara betydligt lägre om testningen kan samordnas med dessa tester, dels då testerna subventioneras via Naturvårdsverket, dels då kostnader kan delas mellan flera deltagande instrument.

I de fall där tester i miljöer som motsvarar svenska förhållanden redan ingår i tester som genomförs av ackrediterade laboratorier i andra länder, skulle detta nya krav inte innebära några utökade kostnader för företagen.

6.3. *Beskrivning av vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen*

Ändringarna bedöms inte få några betydande konsekvenser för företagens verksamhet.

6.4. *Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen*

Ändringarna i 20 § bedöms inte påverka konkurrensförhållandena. Alla leverantörer har samma förutsättningar att ansöka om godkännande av mätinstrument.

6.5. *Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen*

Ändringarna i föreskrifterna kan möjligtvis komma att medföra vissa utökade vinster för företag som tillhandahåller mätkonsulttjänster till kommunerna. T.ex. kan regleringen innebära fler uppdrag i form av kontinuerliga mätningar i närheten av industrier eller punktkällor (se avsnitt 5.1) eller objektiva skattningar (se avsnitt 5.2). Kravet på rapportering av realtidsdata kan också ha positiva konsekvenser, eftersom data från företagens mätuppdrag kommer att tillgängliggöras i större utsträckning än idag och presenteras i flera olika sammanhang. Det finns därför utökad potential att alla de möjliga nyttorna med luftkvalitetsdata realiseras, vilket skulle kunna väcka intresse hos flera kommuner att mäta sin luftkvalitet.

6.6. *Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning*

Ingen särskild hänsyn behöver tas till små företag, då reglerna är lika för alla inom EU och att eventuella särkrav skulle kunna snedfördela syftet med regleringen.

7. *Sammanfattning av förväntade effekter och kostnader för kommuner och företag*

I tabellen nedan sammanfattas de förväntade effekterna och kostnaderna för kommuner och företag till följd av de huvudsakliga ändringarna i förslaget.

Förslaget anses vara nollalternativet eftersom Sverige har en skyldighet att genomföra krav EU-direktiv. De föreslagna ändringar som inte direkt beror på det nya kommissionsdirektivet eller identifierade brister i det svenska genomförandet, är endast förtydligande krav som bör säkerställa ett mer effektivt

och fullständigt genomförande av EU:s krav och kontroll av luftkvalitet i Sverige.

Ändring	Effekt	Kostnad	Kommentar
<u>Effekter och kostnader för kommuner</u>			
Mätstationer nära punkt- och industrikällor samt i landsbygdsmiljö	Sannolikt ingen effekt jämfört med befintliga krav	Sannolikt inga utökade kostnader jämfört med befintliga krav	Befintliga krav från EU-direktiv 2008/50/EG. Identifierad brist i det svenska genomförandet.
Förtydliganden gällande objektiv skattning	Huvuddelen av ändringarna bedöms inte medför någon effekt. Tydligare krav för samverkansområden kan innebära behov av att utföra objektiva skattningar i vissa kommuner för att säkerställa kunskap om luftkvaliteten i kommunen.	Första året, om objektiv skattning ej tidigare gjorts: 2 – 4 dagars arbete, beroende på kommunstorlek samt andra förutsättningar Följande år: 1 – 2 dagars arbete Vid behov av mer detaljerade kartläggningar, t.ex. enklare mätning eller modellering: <100 000 kr	Förtydligande av vad som gäller inom samverkansområden. Säkerställer konsekvens mellan krav i förordningen och föreskrifterna. Angivna kostnader till följd av det nya kravet gäller endast för kommuner som ingår i samverkansområden och som inte mäter eller modellerar sin luftkvalitet. Motsvarande kostnader gäller även sedan tidigare enskilt kontrollerande kommuner som omfattas av krav på objektiv skattning.
Rapportering av realtidsdata för kontinuerliga mätstationer	Kommunernas data tillgängliggörs innan kvalitetsgranskning. Data presenteras och tillgängliggörs på ett mer fullständigt sätt. Utökat nyttjande av data möjliggörs. Uppfyllelsen av krav på att informera allmänheten säkerställs.	Inga nämnvärda kostnader för kommuner som är anslutna till mätkonsultföretag i Sverige. Ca 20 000 kr för andra kommuner att ansluta sig till det nationella systemet för rapportering.	Mer fullständigt och tydligt genomförande av EU:s rapporteringskrav
Rapportering av preliminära kontrollstrategier	Kommer att kräva viss tidigareläggning av planeringen för kommande årets kontroll	Inga ytterligare kostnader jämfört med befintliga krav	Ändringen behövs för att Sverige ska kunna uppfylla EU:s rapporteringskrav på ett godtagbart sätt
Rapportering av uppgifter om nyinrättade mätstationer	Rapporteringen kommer att kräva en relativt liten arbetsinsats för kommunerna.	Ytterst marginella kostnader	Ändringen behövs som en följd av EU:s rapporteringskrav samt för att säkerställa en effektiv förvaltning av metadata för miljöövervakningsstationer hos datavärden.

Provtagning och analys av metaller	Kraven innebär endast lättnader och förtydliganden	Inga ökade kostnader	Krav till följd av det nya kommissionsdirektivet samt identifierade brister i det svenska genomförandet av direktiv 2008/50/EG och 2004/107/EG.
Nya referensmetoder samt övergångsbestämmelser	Ingen effekt	Inga ökade kostnader	Krav till följd av det nya kommissionsdirektivet
<i>Effekter och kostnader för företag</i>			
Nya referensmetoder samt övergångsbestämmelser	Ingen effekt	Inga ökade kostnader	Krav till följd av det nya kommissionsdirektivet
Innehåll i ansökan om godkännande av mätinstrument	Behov av ytterligare tester för likvärdiga partikelinstrument i miljöer med hög andel grova partiklar, om sådana inte ingått i redan genomförda tester.	80 000-120 000 kr vid behov av ytterligare tester i Sverige. Kan bli betydligt lägre om testerna samordnas med de tester som genomförs av Referenslaboratoriet för tätortsluft.	Krav till följd av det nya kommissionsdirektivet

8. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

8.1. Tidpunkt för ikraftträdande

Kommissionsdirektivet (EU) 2015/1480 ska vara genomfört i medlemsstaternas lagstiftning senast den 31 december 2016, varför de reviderade föreskrifterna behöver träda ikraft senast det datumet. Eftersom kontrollen av miljökvalitetsnormerna enligt luftkvalitetsförordningen (2010:477) sker kalenderårsvis, bör de nya bestämmelserna träda ikraft så nära årsskiftet som möjligt. Detta för att undvika oklarheter om huruvida de nya bestämmelserna ska tillämpas redan under 2016 eller inte. Avsikten är att de ska tillämpas fr.o.m. kalenderåret 2017.

8.2. Informationsinsatser

Information om revideringen av föreskrifterna gick under hösten 2015 ut i e-brevet "Nytt om luftkontroll" från Naturvårdsverket till bl.a. samtliga kommuner, länsstyrelser, luftvårdsförbund och berörda myndigheter. Under våren 2016 kommer nästa e-brev att innehålla information om att föreskrifterna är på remiss. En webbsida om remissen kommer att tas fram.

När föreskrifterna har beslutats kommer det att vara ett tidsglapp fram till dess att även handboken "Luftguiden" har reviderats. Planen är att detta ska ske under 2017. I avvaktan på detta kan vägledning kring de nya bestämmelserna ske på Naturvårdsverkets webbplats www.naturvardsverket.se/mkn-luft samt genom e-

brevet ”Nytt om luftkontroll” innan sommaren och vid beslut i slutet av 2016. Ett särskilt brev kommer eventuellt även att skickas ut till samtliga kommuner.

Särskild vägledning om ändringar kring referensmetoderna kommer att behöva läggas ut på referenslaboratoriets webbsida.

Miljö- och energidepartementet kommer att underrättas.

9. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Naturvårdsverket grundar revideringen av föreskrifterna på bemyndigandet i 49 § luftkvalitetsförordningen (SFS 2010:477).

49 § Naturvårdsverket får meddela

1. föreskrifter om att mätsystem som används för kontrollen enligt 26 och 27 §§ ska vara godkända av Naturvårdsverket,
2. de föreskrifter i övrigt om provtagning och andra metoder som behövs för kontrollen enligt 26 och 27 §§, och
3. de föreskrifter om rapportering som behövs för att Naturvårdsverket ska kunna fullgöra den rapporteringsskyldighet som avses i 48 §.

Föreskrifter enligt första stycket 1 och 2 får innebära sådana undantag från kraven på hur kontrollen enligt 27 § ska ske som är förenliga med luftkvalitetsdirektivet och som behövs med hänsyn till förhållandena i en kommun eller till att kommuner samverkar om kontrollen. Förordning (2013:123).

10. Samråd

10.1. Tekniska regler etc.

Beträffande utformning av och samråd om tekniska regler m.m. har Kommerskollegium vid tidigare revideringar bedömt att dessa föreskrifter inte är anmälningspliktiga. Inga ändringar kommer att göras denna gång som förändrar förutsättningarna när det gäller detta.

Genom kontakt med SWEDAC har vi fått besked om att bestämmelsen om samråd i 1 § förordningen (2011:811) om ackreditering och teknisk kontroll inte behöver tillämpas i detta fall.

10.2. Remiss

Föreskrifterna kommer att remitteras till ett urval kommuner, länsstyrelser, centrala myndigheter, luftvårdsförbund och konsultföretag. Vi har bedömt att det inte funnits behov av samråd i annan eller tidigare form, med hänsyn till förändringarnas förhållandevis enkla art. Underlag till konsekvensutredningen har hämtats såväl internt som externt.

11. Kontaktperson

Helena Sabelström
helena.sabelstrom@naturvardsverket.se
010-698 10 95

Matthew Ross-Jones
matthew.ross-jones@naturvardsverket.se
010-698 13 01

